

(Блиц, 13.09.2009)

Границе у уметности је увек могуће померати. Битно је осетити дух времена и избећи клишеизирани инструменти субверзије. Субверзија подразумева фине, дубинске радове и зато површно шокирање нема праву снагу – каже за „Блиц недеље“ Младен Ђорђевић, редитељ филма „Живот и смрт порно банде“ који ће се од 16. септембра приказивати у нашим биоскопима.

У филму „Живот и смрт порно банде“, у идеолошком смислу, стреле су бачене на лево, десно и у центар. Из истог разлога мене интересују аутсајдерске групе без обзира којој идеологији припадале. Важно ми је само да се крећу на ивици и да су екстремистичке.

Колико вам је филм „Made in Serbia“, који говори о животу порно глумаца, помогао приликом реализације остварења „Живот и смрт порно банде“?

– Снимање филма „Made in Serbia“ који је премијеру имао на ФЕСТ-у 2005, а затим ушао у биоскопску и DVD дистрибуцију, трајало је годину дана. Током тог периода скупио сам довољно материјала и наслушао се толико прича, да ми је било врло лако да напишем сценарио за „Живот и смрт порно банде“, који се такође бави тим аутсајдерским светом порно глумаца, овога пута као играни филм. Пре филма „Made in Serbia“ радио сам на високобуџетном пројекту који је везан за епоху, за српску митологију. Документарац ме је скренуо на пут нискобуџетног филма и оштре, сирове естетике.

Да ли су вам филмови домаћег „црног таласа“ послужили као инспирација?

– Црноталасни филмови су ми послужили као материјал који ми се учинио интересантним у комбинацији с елементима из америчког Б-хорора, савременог јапанског филма, филмова Пола Морисија, Џона Вотерса, Жодоровског ... Волим да кажем да сам желео да видим како кемп функционише у црноталасном блату. Занимљиво ми је то спајање наизглед неспојивих елемената.

Зашто сте се определили за решење да водеће улоге доделите мање познатим глумцима?

– Концепт филма који је делом садржао документаризам, упућивао је на нова лица, нов начин глуме, нову енергију. Поред тога, ако се заиста ради о „новом филму“, онда треба донети новине у сваком сегменту, открити публици нове људе. Проблем је што се код нас превише робује клишеима и устаљеним путевима који ништа добро не доносе. То је бесмислено играње на карту сигурности, а при том и без покрића, без резултата. Кастинзи су били мукотрпни и трајали су месецима. Тридесетак глумаца ме је одбило. На крају сам дошао до екипе храбрих и врло талентованих глумаца који нису имали проблем с тим да буду голи пред камером и да своје наго тело користе као изражајно средство, као што користе очи, руке, глас... Зато ми је било врло жао када су, упркос приватном одушевљењу жирија, били заобиђени што се тиче награда на фестивалу глумачких остварења у Нишу.

Какав је пријем филм „Живот и смрт порно банде“ имао код културног естаблишмента?

– „Порно банда“ је сличан третман благог избегавања и стављања у страну имала и на осталим домаћим фестивалима, иако су, морам да признам, критике у новинама и на интернету биле сјајне. Ипак, „Порно банду“ на фестивалима нису могли потпуно да игноришу, па је то резултирало низом специјалних награда почев од ФЕСТ-а. У Нишу и Сопоту је, међутим, филм потпуно прескочен. За Ниш ми је, понављам, било посебно жао пошто се није радило директно о мени, већ о глумцима који су поднели велику жртву. Разуме се, није нама нарочито било стало до тих награда, али ме је погодио тај кукавичлук и културни примитивизам, јер смо ми с овим филмом померили границе и донели нову енергију. Међутим, превагнули су провинцијализам (овде не мислим на географску одредницу), мржња према новом, политички утицаји и сложно, али кукавичко држање бранше која се осетила угроженом.

„Живот и смрт порно банде“ је филм путовања. Какве сте утиске о Србији стекли обилазећи и снимајући њене различите делове?

– Србију сам интензивно почео да обилазим још у припремама поменутог филма на тему митологије. Путовања су се наставила током снимања „Made in Serbia“. Волим да путујем

по Србији. Врло ми је интересантна источна Србија. Мене у принципу привлачи тај распад, мрак. Немам негативан однос према њему. Понављам, привлачи ме.

Да ли мислите да ангажована уметничка дела могу да утичу на друштвене прилике?

– Можда и могу, али мене та димензија не интересује превише. Имам религиозни однос према уметности и за мене је уметност храм у коме се упражњавају обреди. Ти ритуали доносе промене пре свега на духовном плану, а промене на материјалном, социјалном могу да постоје, али представљају споредан производ. Најважнији ми је, дакле, духовни доживљај. Када у мојим филмовима и постоје елементи ангажованости, онда је то делом квазиангажованост. Спајање елемената ангажованог, „социјалног“ филма с, на пример, елементима хорор филма, не толико због ангажованости саме, него више због контраста, комбиновања... Живимо у постидеолошком времену у коме је јасно да не треба преозбиљно узимати идеолошка усмерења, пошто се ради само о вербалним конструктима под чијом влашћу смо још увек, али се полако ослобађамо.

Зашто сте одабрали естетику треш филма?

– Треш естетика ми је занимљива зато што представља коришћење одбачених форми. Разуме се, одбачених од стране академских кругова. Коришћењем треша ми показујемо заправо да смо духовити, здрави. Користимо те одбачене, наводно неуметничке елементе у борби против устаљених, учмалих форми и показујемо да уметност нема ограда и не познаје границе.

Да ли су вас призори распадања привукли и због њихове изразите фотогеничности?

– Да, призори распадања су врло фотогенични и кинестетични. Оно што мене интересује је идеја да је пут деструкције и распадања заправо пут ка чистој светлости, слободи и спасењу који се крију иза материјалног. Када се то материјално разори, укаже се светлост. Заправо, ради се о креативности путем деструкције.

Ко су ваши фаворити са савремене светске филмске сцене?

– С једне стране Брајан де Палма, Алексеј Балабанов, Такаши Мике, а с друге Вуди Ален, Аки Каурисмаки, Ханеке.

Да ли себе сматрате делом генерације која је филмофилско искуство стицала гледајући „пиратске“ копије филмова?

- Пиратске копије су представљале једини начин да дођемо до нових филмова и да своје искуство не ограничимо на сиромашну биоскопску понуду. Ти размрљани снимци и мали екрани уместо великог платна сигурно су утицали на наше бављење филмом, на естетику. Сећам се да сам тада „Ратнике подземља“ Волтера Хила гледао пуно пута преко VHS-а. То је био снимак са РТБ-а. Пре две године сам погледао DVD издање. Разочарала ме је мекоћа и топлина боја, а предност сам давао сировој слици и звуку VHS копије.

(Разговарао **Саша Радојевић**)